

Az Egyesült Nemzetek Szervezete Tizennegyedik Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Kongresszusa; a Kiotói Nyilatkozat

On the Fourteenth United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice; the Kyoto Declaration

---

Lévay Miklós

Prof. Dr. egyetemi tanár, oktató
Eötvös Lóránd Tudományegyetem,
Állam- és Jogtudományi Kar
levaym@ajk.elte.hu

Magyar
Tudomány
Akadémia

Absztrakt

Cél: Az Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ) – a COVID–19-járvány miatt 2020-ról elhalasztott – Tizennegyedik Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Kongresszusát 2021. március 7–12. között tartották Japánban, Kiotóban. A tanulmány célja az ENSZ bűnözés kérdéskörével kapcsolatos intézményeinek és korábbi bűnmegelőzési kongresszusainak vázlatos áttekintése, valamint a Tizennegyedik Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Kongresszus fő dokumentumának, a Kiotói Nyilatkozatnak a részletes bemutatása és értékelése.

Módszertan: A tárgykör alapvető nemzetközi forrásainak feldolgozása, szakirodalom-kutatás, dokumentumelemzés.

Megállapítások: Az ENSZ bűnözéssel és büntető igazságszolgáltatással foglalkozó intézményeinek kiemelkedő jelentőségű fórumai a bűnmegelőzési kongresszusok. A Tizennegyedik Kongresszus kapcsolódik az „*ENSZ Fenntartható Fejlődés Programja, az Agenda 30*” keretrendszerhez. A Kiotói Nyilatkozatból megállapítható, hogy az ENSZ és vonatkozó intézményei a bűnözést komplex jelenségnek és nem csupán közbiztonságot fenyegető veszélynek tekintik.

Érték: A Kiotói Nyilatkozat rámutat arra, hogy a bűnözésre való reagálásban egyaránt fontos a jogállami követelmények szerint működő büntető igazságszolgáltatás, a helyi sajátosságokhoz igazodó bizonyítékalapú bűnmegelőzési

stratégia, valamint a nemzetközi együttműködés, úgy a büntető igazságszolgáltatás, mint a prevenció területén.

Kulcsszavak: Egyesült Nemzetek Szervezete, COVID–19, bűnmegelőzés, Kiotói Nyilatkozat

Abstract

Aim: The United Nations (UN) Fourteenth Congress on Crime Prevention and Criminal Justice – postponed from 2020 due to the COVID–19 – was held from 7 to 12 March 2021 in Kyoto, Japan. The aim of the study to outline the UN’s institutions on crime problem and previous crime prevention congresses, as well provides an overview and assessment of the most important document of the UN Fourteenth Congress, the Kyoto Declaration.

Methodology: Processing of the basic international legal sources of the subject, academic literature research, document analysis.

Findings: Crime prevention congresses are significant forums for UN crime and criminal justice related institutions. The Fourteenth Congress is linked to the „*Transforming our world. The 2030 Agenda for Sustainable Development*” framework. It can be seen from the Kyoto Declaration that the relevant UN institutions consider crime to be a complex phenomenon and not just a threat to public security.

Value: The Kyoto Declaration emphasizes the importance of a criminal justice based on rule of law, an evidence-based crime prevention strategy tailored to local specificities, and international cooperation in the field of both criminal justice and prevention.

Keywords: United Nations, COVID–19, crime prevention, Kyoto Declaration

Az ENSZ bűnmegelőzési kongresszusairól

A bűnmegelőzés szakpolitikai intézményesülésében¹, abban, hogy az ENSZ mellett több nemzetközi, illetve szupranacionális szervezet (például Európa Tanács, Európai Unió) tevékenységi körének része a bűnözés prevenciója, továbbá számos állam rendelkezik bűnmegelőzési stratégiával, döntő szerepe van a világszervezetnek, így különösen az 1955 óta ötévente megrendezett bűnmegelőzési kongresszusoknak.

---

1 A bűnmegelőzésről mint szakpolitikáról (Borbíró, 2019).

Az ENSZ bűnözés jelenségével kapcsolatos intézményeinek, mechanizmusainak² egyike a bűnmegelőzési kongresszusok, amelyek alapja az ENSZ Közgyűlése 1950. december 1-jén elfogadott 415 (V) határozata és annak mellékletének (d) bekezdése³. A határozat révén vált a világszervezet tevékenységének részévé a bűnmegelőzés és a bűnözés jelensége, azzal, hogy a dokumentum deklarálja a Nemzetközi Büntető- és Börtönügyi Bizottság (International Penal and Penitentiary Commission – a továbbiakban: IPCC) funkcióinak⁴ ENSZ-re való átruházását. Az említett melléklet (d) bekezdése szerint pedig „[A]z Egyesült Nemzetek Szervezete öt évente nemzetközi kongresszust hív össze, amely hasonló az ICPP által korábban szervezett kongresszusokhoz.”⁵

Az ENSZ első Bűnmegelőzési Kongresszusát 1955-ben, Genfben tartották. Az 1955-ös kongresszushoz képest számos változáson ment keresztül ez az ENSZ fórum.⁶

A következőkben a különösen fontos változásokkal foglalkozom, alapvetően Matti Joutsen: *The Evolution of the United Nations Congresses on Crime Prevention and Criminal Justice*⁷ című publikációja (Joutsen, 2021), valamint a vonatkozó ENSZ dokumentumok alapján.

Joutsen hivatkozott munkájában a változások között elsőként említi a kongresszusok mandátumának módosulását. Dr. Manuel Lopez-Rey-t idézve rámutat arra, hogy az ENSZ 1955. évi kongresszusának mandátuma három vonatkozásban is különbözött, újat jelentett az ICPP által szervezett hasonló eseményektől. Ezek az újdonságok a következők:

- a) a genfi kongresszus témái részei voltak az ENSZ társadalmi kérdésekről szóló munkaprogramjának;
- b) a kongresszus része volt az ENSZ bűnözéssel kapcsolatos tágabb programjának (UN Crime Programme);

---

2 Az ENSZ bűnözés jelenségével foglalkozó tevékenységéről és intézményeiről a hazai szakirodalomban (Bárd, 2019; Boda, 2019; Polt, 1986; Lévy, 2021).

3 GA resolution 415 (V) of 1 December 1950: Transfer of functions of the International Penal and Penitentiary Commission. A/RES/415(V) ([URL1](#)).

4 Az ICPP működése igazodott elődszervezete, a Nemzetközi Börtönügyi Bizottság (International Prison Commission) 1880-ban megfogalmazott céljához: „A bűnözés megelőzésére és elnyomására, a börtönügyre vonatkozó olyan dokumentumok és információk összegyűjtése, amelyek célja a kormányok informálása azokról az általános módszerekről, amelyekkel megelőzhető a büntető törvények megszegése és az elkövető megreformálásával biztosítható a bűnözés elnyomása.” (Polt, 1986).

5 „The United Nations shall convene every five years an international congress similar to those previously organized by the IPPC.”

6 A Caracasban, 1980-ban tartott hatodik kongresszussal bezárólag a kongresszusokról részletes áttekintést ad (Polt, 1986).

7 Az Egyesült Nemzetek Szervezete bűnmegelőzési és büntető igazságszolgáltatási kongresszusainak fejlődése.

- c) a kongresszus ajánlásait továbbították az ENSZ főtitkárának a releváns ENSZ intézmények által elvégzendő utókövetéses vizsgálatok céljából (Joutsen, 2020).

A genfi rendezvényével azonos volt az 1980-as évek végéig rendezett ENSZ kongresszusok mandátuma.

Az 1990-es évektől azonban módosult az ENSZ bűnmegelőzési kongresszusainak mandátuma, funkciója, változott az egyes kongresszusokon elfogadott dokumentumok elnevezése. Ennek normatív alapja az ENSZ Közgyűlése által 1991. december 18-án elfogadott 46/152. számú határozat és annak mellékletének vonatkozó része⁸, amelynek címe: *United Nations congresses on the prevention of crime and the treatment of offenders*.⁹ A dokumentum többek között megállapítja, hogy a kongresszusok mint a bűnözéssel foglalkozó ENSZ program tanácsadó testülete, fórumot biztosít az államok közötti, kormányközi szervezetek, civil szervezetek, továbbá különböző területek gyakorlati szakemberei és kutatói közötti eszmecserére; a kutatási, a jogi és a szakpolitikai fejlemények tapasztalatcseréjére; a bűnmegelőzés és a büntető igazságszolgáltatás területén felmerülő trendek és témakörök azonosítására.¹⁰ A határozat rögzíti, hogy ötévente kell kongresszust tartani, amely 5-10 munkanap tartamú. Az egyes kongresszusok programjának, témakörének kiválasztását a dokumentum az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsának funkcionális bizottságaként megalkotandó Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Bizottság¹¹ hatáskörébe utalja. A testület ezen a néven jött létre 1992-ben (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice; a továbbiakban: Bizottság). A Bizottság a bűnmegelőzés és a büntető igazságszolgáltatás területén az ENSZ legfontosabb szakpolitikai döntéshozó testülete, a kongresszusok előkészítő fóruma, továbbá 2006 óta irányító szerve az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatalának (The United Nations Office on Drugs and Crime – UNODC) és az ENSZ Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Programjának (The United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme – The UN Crime Programme).¹²

---

8 A 46/152. számú határozat („resolution”) címe: *Creation of an effective United Nations crime prevention and criminal justice programme*. A melléklet („Annex”) az ENSZ bűnözéssel kapcsolatos programja struktúrájával és menedzsmenijével foglalkozó részében található a jövőbeni bűnmegelőzési kongresszusokra vonatkozó rendelkezések.

9 Az Egyesült Nemzetek kongresszusai a bűnözés megelőzéséről és a büntetettek kezeléséről.

10 A 46/152. számú határozat melléklete 29. pont (a), (b), (c) alpontok.

11 A 46/152. számú határozat melléklete 30. pont (b) alpont.

12 A Bizottságról, az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivataláról és az ENSZ Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Programjáról (Bárd, 2019; Boda, 2019; Lévy, 2021).

A hivatkozott 46/152. számú közgyűlési határozat nyomán az ENSZ bűnözés kérdéskörével kapcsolatos kongresszusai a „UN Crime Programme” konzultatív intézménye.

A Közgyűlés 2002-ben elfogadott 56/119. számú határozata¹³ újabb változásokat eredményezett az ENSZ bűnmegelőzési kongresszusokkal kapcsolatban. A változások célja a kongresszusok hatékonyságának növelése volt (Joutsen, 2021). A 2002-ben elfogadott határozat tartalmazta a Tizedik ENSZ bűnmegelőzési kongresszuson (Bécs, 2000) bevezetett két újítást. Az egyik: a kongresszus nyilatkozatai magas szintű, miniszteri vagy attól magasabb rangú résztvevőktől származhatnak. A másik: a kongresszus hivatalos megállapításait, következtetéseit, ajánlásait egyetlen nyilatkozatban (Declaration) kell egyesíteni. További újdonságként megváltozott a kongresszusok elnevezése, az új név: United Nations Congresses on Crime Prevention and Criminal Justice¹⁴ (Joutsen, 2021).

Matti Joutsen hivatkozott művében részletesen tárgyalja a kongresszusok hivatalos résztvevői körében, előkészítése területén és struktúrájában bekövetkezett változásokat, áttekintést ad az első tizenhárom kongresszusról, azok fő témájáról, tárgyköreiről, munkacsoportjairól, legfontosabb jellemzőiről.¹⁵ Ennek keretében a finn szerző vázolja, hogy az egyes kongresszusokon milyen megközelítés érvényesült a bűnözés értelmezésére vonatkozóan, mi volt az adott kongresszus kriminológiai, illetve büntető igazságszolgáltatási jellegzetessége, újdonsága. Kongresszusonként ezek a következők voltak:

- Első Kongresszus, 1955, Genf: Kriminológia elméleti megközelítés: társadalom védelem (social defence) elmélete. A bűnözés individuális orientációjú elméleteitől fokozatos elmozdulás a társadalmi orientációjú bűnözési teóriák felé.
- Második Kongresszus, 1960, London: a kriminológia terjeszkedése a nyugati országokon túlra.
- Harmadik Kongresszus, 1965, Stockholm: a bűnmegelőzésre és az informális társadalmi kontrollra, valamint a társadalmi változások bűnözésre gyakorolt hatására irányuló figyelem.
- Negyedik Kongresszus, 1970, Kiotó: az ENSZ kongresszusok történetében először hivatkozás a terrorizmusra és a szervezett bűnözésre.

---

13 Resolution 56/119 on the „*Role, function, periodicity and duration of the United Nations congresses on the prevention of crime and treatment of offenders.*” A határozatot idézi és legfontosabb pontjait ismerteti Joutsen (2021).

14 Az Egyesült Nemzetek Kongresszusai a Bűnmegelőzésről és a Büntető Igazságszolgáltatásról.

15 Joutsen: Id. m.: The participants at the UN crime congresses: 17-26. The preparation and structure of the UN crime congresses: 27-34. Overview of the individual UN crime congresses. A hazai szakirodalomban az első hat ENSZ bűnmegelőzési kongresszus áttekintése (Polt, 1986).

- Ötödik Kongresszus, 1975, Genf: a transznacionális (szervezett) bűnözés fogalmának bevezetése; figyelem a bűnözés gazdasági költségeire; emberi jogi problémák felvetődése.
- Hatodik Kongresszus, 1980, Caracas: bűnözés és fejlődés kapcsolatának, a hatalommal való visszaélés és a börtön túlsúlyosság témáinak megjelenése.
- Hetedik Kongresszus, 1985, Milánó: áldozati témák és a családon belüli erőszak kérdéskörének felmerülése.
- Nyolcadik Kongresszus, 1990, Havanna: nincs azonosított megközelítés, témakör.
- Kilencedik Kongresszus, 1995, Kairó: növekvő figyelem a transznacionális (szervezett) bűnözés iránt; környezeti bűnözés témájának megjelenése.
- Tizedik Kongresszus, 2000, Bécs: jogállam (rule of law) témájának felmerülése.
- Tizenegyedik Kongresszus, 2005, Bangkok: a bűnözést egyre inkább nemzetbiztonságot fenyegető veszélynek tekintik.
- Tizenkettedik Kongresszus, 2010, Salvador: a korábbiakhoz képest új témák: a kiberbűnözés és az igazságszolgáltatási nevelés.
- Tizenharmadik Kongresszus, 2015, Doha: nincs azonosított megközelítés, témakör.¹⁶

Az előzőkből kitűnik, hogy a kongresszusok többsége reflektált a kriminológiaelmélet és a bűnözés, büntető igazságszolgáltatás fejleményeire, valamint a társadalmi-technológiai fejlődésre, illetve ösztönzői voltak új megközelítéseknek, felhívták a figyelmet a kriminalitás új jelenségeire.

Az áttekintés egyúttal jelzi, hogy miként változott a kongresszusok során a bűnözés, a büntető igazságszolgáltatás és a bűnözésre való reagálás értelmezése. Amint arra Joutsen rámutat, az első ENSZ kongresszusokon, jórészt a nyugati országok képviselői optimistának tűntek azzal kapcsolatban, hogy elegendő kutatás és szakmai tanácskozás révén a bűnözés okai megismerhetők és orvosolhatók (Joutsen, 2021). Az 1970-es és az 1975-ös kongresszus résztvevői már nem voltak ilyen derűlátók, de képesek voltak konszenzusra jutni abba, hogy miként kell reagálni a növekvő számú problémákra, ezen belül a szervezett bűnözésre és a terrorizmusra. Az 1980-as, az 1985-ös és az 1990-es kongresszusokon kifejeződött a bűnözés és büntető igazságszolgáltatás nyugati értelmezési perspektívájának részleges elutasítása, és politikai felhangjai voltak a társadalomról és fejlődésről, így különösen a gazdasági fejlődés bűnözésre gyakorolt

---

16 Joutsen: Id. m.: Annex 2. Timeline of the evolution of the UN Crime Congresses, 1955–2015. Changes in the approach to crime, as reflected in the Congresses.

hatásáról szóló vitáknak (Joutsen, 2021). 1995-től kezdődően az ENSZ kongresszusok egyre nagyobb mértékben foglalkoznak a bűnözéssel mint a közbiztonságot fenyegető tényezővel, és egyre kevésbé tekintenek úgy a bűnözésre, mint amely a társadalom és az egyén közötti kölcsönhatás terméke. Ennek következtében a korábbi kongresszusokhoz képest jóval nagyobb figyelem fordul a szervezett bűnözés különösen súlyos formáira, a terrorizmusra, valamint a nemzetközi rendészeti szervek működése és az igazságügyi együttműködés hatékonyságának növelésére (Joutsen, 2021). Ez a váltás Matti Joutsen szerint nagyrészt elkerülhetetlen volt, hiszen az ötévente megrendezett, néhány napos ENSZ kongresszusok témáinak meghatározásakor fontossági sorrendet kell felállítani és ennek során figyelemmel kell lenni arra, hogy ezek a fórumok definíció szerint nemzetköziek (Joutsen, 2021).

A Tizenegyedik Kongresszus fő témája, érdemi napirendje, négy munkacsoportjának tárgyköre és a Kiotói Deklaráció azonban azt is jelzi, hogy az ENSZ a bűnözést már ismét nem csupán közbiztonsági kérdésnek, hanem komplex társadalmi jelenségnek tekinti.

Az ENSZ Tizenegyedik Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Kongresszusa

Az ENSZ 2021. március 7–12. között „*Advancing crime prevention, criminal justice and the rule of law: towards the achievement of the 2030 Agenda*”¹⁷ címmel tartotta meg Tizenegyedik Kongresszusát, Japánban, Kiotóban. A Kongresszus címe, átfogó témája jelzi a kapcsolatot az ENSZ 193 tagállama által 2015 szeptemberében elfogadott „*ENSZ Fenntartható Fejlődés Programja, az Agenda 30*” keretrendszerrel.¹⁸

Az ENSZ 152 tagállama – közöttük Magyarország – képviseltette magát a Kongresszuson, továbbá 114 NGO, 37 kormányközi szervezet, 600 szakértő és számos ENSZ intézmény, szervezet vett részt az eseményen. A COVID-19-járvány miatt a résztvevők többsége online csatlakozott a programhoz, kisebb részük pedig jelen volt a rendezvény helyszínén, a Kiotó Nemzetközi Konferencia Központban. Ez volt tehát az első „hibrid” ENSZ Bűnmegelőzési Kongresszus.

---

17 „*A bűnmegelőzés, a büntető igazságszolgáltatás és a jogállamiság előmozdítása: útban az Agenda 2030 megvalósítása felé*”

18 A dokumentum hivatalos angol címe: *Transforming our world. The 2030 Agenda for Sustainable Development*. Az Agenda 2030 és az ENSZ bűnmegelőzéssel, büntető igazságszolgáltatással kapcsolatos tevékenysége közötti összefüggésről (Lévay, 2021).

A kongresszus plenáris üléseken megtárgyalt érdemi napirendi pontjai a következők voltak: 1. Átfogó bűnmegelőzési stratégiák a társadalmi és gazdasági fejlődés irányában. 2. A büntető igazságszolgáltatási rendszer előtt álló kihívások integrált megközelítései. 3. A kormányok többdimenziós megközelítései a jogállamiság előmozdítására, többek között az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára, hatékony, elszámoltatható, pártatlan és nem kirekesztő intézmények kiépítése; valamint szociális, oktatási és egyéb releváns intézkedések fontolóra vétele, beleértve a jogszerűség kultúrájának előmozdítását a kulturális identitás tiszteletben tartása mellett, összhangban a Dohai Nyilatkozattal¹⁹. 4. Nemzetközi együttműködés és technikai segítségnyújtás a bűnözés minden formájának megelőzésére és kezelésére a következő területeken: a) terrorizmus, annak minden formája és megnyilvánulása; b) a bűnözés új és kialakuló formái.

A négy műhely pedig az alábbi kérdésekkel foglalkozott:

1. Bizonyítékalapú bűnmegelőzés: statisztikák, jelzőszámok és értékelés a sikeres gyakorlatok támogatására.
2. Ismételt bűnelkövetés csökkentése: kockázati tényezők azonosítása és megoldások kidolgozása.
3. Az oktatás és az ifjúság szerepvállalása mint kulctényezők a társadalmak bűnözéssel szembeni ellenállóbbá tételében.
4. A bűnözés jelenlegi tendenciái, a legújabb fejlemények és a felmerülő megoldások, különösen az új technológiák mint a bűnözéssel szembeni fellépés eszközei.²⁰

A kongresszus első napján fogadták el a fórum legfontosabb politikai, szakmai dokumentumát, a Kiotói Nyilatkozatot.

A Kiotói Nyilatkozat²¹

Korábban már említettem, hogy a Tizedik Bűnmegelőzési Kongresszustól (Bécs, 2000) kezdődően a kongresszusokon nem határozatokat (resolutions), hanem

---

19 A Tizenharmadik Kongresszuson (2015. április 12–19.), Dohában elfogadott nyilatkozat.

20 14th United Nations Congress On Crime Prevention and Criminal Justice Kyoto, Japan 7–12 March 2021/About.

21 A dokumentum hivatalos angol neve: *Kyoto Declaration on Advancing Crime Prevention, Criminal Justice and the Rule of Law: Towards the Achievement of the 2030 Agenda for Sustainable Development*. 14th United Nations Congress On Crime Prevention and Criminal Justice Kyoto, Japan 7–12 March 2021/Documents/Report/Kyoto Declaration. A Kiotói Nyilatkozatot az UNODC honlapján a kongresszusi dokumentumoknál elérhető szöveg alapján mutatom be.

hivatalos dokumentumként egyetlen nyilatkozatot (Declaration) fogadnak el. (Természetesen a nyilatkozat mellett az egyes kongresszusoknak számos egyéb elérhető dokumentuma, munkaanyaga is van.²²).

A Tizenegyedik Kongresszuson, a nyitónapon, 2021. március 7-én konszenzussal fogadták el a tagállamok magas rangú képviselői a Kiotói Nyilatkozatot.²³ Annak, hogy a dokumentum elfogadására már a kongresszus első napján sor kerülhetett a magyarázata az, hogy a nyilatkozat kidolgozása már jóval a Kiotói Kongresszus előtt megkezdődött, továbbá több előkészítő ülésen vitatták meg a dokumentum tervezetét, amely pedig 2021. február 17-től elérhető volt az ENSZ honlapján.²⁴

A Kiotói Nyilatkozat (a továbbiakban: Nyilatkozat) tartalmilag öt részből álló, 95 pontos dokumentum.

Az első rész a preambulumnak tekinthető bevezető. Ezt követi a cselekvési irányoknak, előírányzott teendőknek négy területre osztott bemutatása.

A négy terület:

- Előrelépés a bűnmegelőzés területén (Advancing crime prevention).
- Előrelépés a büntető igazságszolgáltatási rendszer területén (Advancing the criminal justice system).
- Jogállamiság előmozdítása (Promoting the rule of law).
- Nemzetközi együttműködés és technikai segítségnyújtás előmozdítása a bűnözés minden formájának megelőzésére és kezelésére (Promoting international cooperation and technical assistance to prevent and address all forms of crime).

Az „*Előrelépés a bűnmegelőzés területén*” előírányzott teendői, cselekvési irányai a következők: a bűnözés okainak, alapjainak kezelése; bizonyíték alapú bűnmegelőzés; a bűnözés gazdasági dimenziói; egyedi körülményekhez igazított bűnmegelőzési stratégiák; a nemek közötti egyenlőség szempontjának érvényesítése a bűnmegelőzésben; a gyermekek és fiatalok a bűnmegelőzésben; a fiatalok felelős helyzetbehozása a bűnmegelőzésben (Nyilatkozat: 21-30. pontok).

---

22 14th United Nations Congress On Crime Prevention and Criminal Justice Kyoto, Japan 7–12 March 2021/Documents/Report/Pre-Session/In-Session Draft Reports.

23 14th United Nations Congress On Crime Prevention and Criminal Justice Kyoto, Japan 7–12 March 2021/Follow-Up.

24 Draft Kyoto declaration on advancing crime prevention, criminal justice and the rule of law: towards the achievement of the 2030 Agenda for Sustainable Development.

A bizonyítékalapú bűnmegelőzés és az egyedi körülményekhez igazított bűnmegelőzési stratégiák

A Nyilatkozat szorgalmazza a bizonyítékalapú bűnmegelőzési stratégiák növelését, mégpedig szisztematikus és koherens kritériumokon alapuló adatgyűjtés és elemzés révén, figyelembe véve a Bűncselekmények Nemzetközi Statisztikai Osztályozási Rendszerét²⁵, valamint a stratégiák hatékonyságának értékelését (Nyilatkozat 22. pont).

A bizonyítékalapú bűnmegelőzéssel összefüggésben a bűnözés globális trendjeinek jobb megértése, továbbá a kriminalitással szembeni fellépés és a bűnmegelőzés hatékonyságának javítása érdekében a dokumentum szükségesnek tartja a bűnözés tendenciáira vonatkozó adatok minőségének és elérhetőségének javítását, a statisztikai indikátorok fejlesztésének megfontolását, a rendelkezésre álló adatok önkéntes alapon történő megosztását (Nyilatkozat 23. pont).

A Nyilatkozat olyan egyedi körülményekhez igazított bűnmegelőzési stratégiák kialakítását tartja indokoltnak, amelyek figyelembe veszik a helyi összefüggéseket, a jogszerűség, törvényesség kultúrájának előmozdítását, a kulturális sokszínűséget, mindezt a jogállamiság tiszteletben tartása alapján. A stratégiák célja, hogy a nemzeti jogszabályoknak megfelelően előmozdítsák a bűnmegelőzésben érintettek és a rendőrség együttműködését, hozzájáruljanak a pozitív konfliktus megoldáshoz és a közösségorientált rendfenntartáshoz, megelőzzék a bandákkal kapcsolatos és városi bűnözést, valamint a szervezett bűnözés minden formáját (Nyilatkozat 26. pont).

Az „*Előrelépés a büntető igazságszolgáltatási rendszer területén*” cselekvési irányai: az áldozatok jogainak védelme, a tanúk és bűncselekményeket bejelentők védelme; a börtönkörülmények javítása; az ismételt bűnelkövetés csökkentése rehabilitáció és reintegráció révén; a nemek közötti egyenlőség szempontjainak érvényesítése a büntető igazságszolgáltatási rendszerekben; a büntető igazságszolgáltatási rendszerrel kapcsolatba kerülő gyermekek és fiatalok sebezhetőségével való törődés; a bűnügyi nyomozások továbbfejlesztése (Nyilatkozat 31-47. pontok).

---

25 Az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala (UNODC) által kidolgozott és az ENSZ Statisztikai Bizottsága által 2015 márciusában elfogadott International Classification of Crime for Statistical Purposes (ICCS) adatgyűjtési rendszer. A rendszerrel kapcsolatos hazai jogszabály a 24/2017. (IX. 11.) MvM rendelet a bűncselekmények nemzetközi statisztikai célú osztályozási rendszeréről.

A cselekvési irányok hazai szempontból figyelemre méltó részei

Az áldozatok jogainak védelmével összefüggésben az ENSZ dokumentum szükségesnek tartja a gyakorlati szakemberek számára megfelelő források és képzés biztosítását, annak érdekében, hogy fokozzák képességüket abban, hogy áldozatközpontú segítséget és támogatást nyújtsanak, amely figyelembe veszi az áldozatok sajátos szükségleteit (Nyilatkozat 34. pont).

A börtönkörülményekre vonatkozó rész intézkedéseket szorgalmaz a büntetés-végrehajtási intézmények túlszűfoltóságának kezelésére, és a büntető igazságszolgáltatási rendszer egésze hatékonyságának és kapacitásának növelésére, beleértve az előzetes fogva tartás és a végrehajtandó szabadságvesztés alternatíváinak megfontolását (Nyilatkozat 36.pont).

Az ismételt bűnelkövetés csökkentésével foglalkozó megállapítások közül rendkívül lényeges, amely szerint tudatosítani kell az elkövetőknek a közösség tagjaiként való általános elfogadásának jelentőségét, valamint a közösségi szerepvállalás fontosságát az elkövetők hosszú távra szóló társadalmi re-integrációjának segítésében. A bűnisméltés csökkentésével összefüggésben szerepel cselekvési irányként a helyreállító igazságszolgáltatás intézményeinek lehetővé tétele – a tagállami jogrendnek megfelelően – a büntető eljárás releváns szakaszában az áldozatok talpraállításának támogatása, az elkövetők re-integrációja, valamint a bűnözés és a visszaesés megelőzése céljából és ebből a szempontból az intézmények hasznosságának értékelése (Nyilatkozat 40. pont és 42. pont).

A nemek közötti egyenlőség szempontjaival foglalkozó tennivalók egyikeként a dokumentum ezen szempontok érvényesítésére hív fel a büntető igazságszolgáltatásban, olyan intézkedésekre, amelyek foglalkoznak mind az elkövetők, mind az áldozatok nemi szempontú szükségleteivel, beleértve ebbe a fiatalabb és idősebb nők büntető eljárások során történő viktimizációjával szembeni védelmet (Nyilatkozat 44. pont).

A büntető igazságszolgáltatással kapcsolatba került gyermekek és fiatalok vonatkozásában a Nyilatkozat megközelítése az, hogy az érintett korosztály rehabilitációjának és re-integrációjának elősegítése érdekében a fiatakorúak igazságszolgáltatási szervei nem egyszerűen az elkövetett bűncselekmény súlyával, a felelősség mértékével kell, hogy foglalkozzanak, hanem a fiatalok sebezhetőségével, bűncselekményük okaival és kockázati tényezőivel. Ez utóbbiak szempontjából a dokumentum kiemeli az ENSZ Fiatakorúak igazságszolgáltatási rendszerének minimum követelmény szabályait (Pekingi Szabályok), amelyek releváns rendelkezéseinek gyakorlati alkalmazása hozzájárulhat a rehabilitációhoz és re-integrációhoz (Nyilatkozat 45. pont).

A bűnügyi nyomozásokkal foglalkozó cselekvési irány középpontjában a nyomozások során a törvényellenes, visszaélészerű és kényszerítő intézkedések kockázatának csökkentése áll, mégpedig a büntető eljárás nyomozati és ügyészi szakaszának, továbbá az elítélések legitimációjának és minőségének növelése miatt (Nyilatkozat 47. pont).

A „*Jogállamiság előmozdítása*” terület tárgykörei a következők: igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés és törvény előtti egyenlőség; jogi segítségnyújtáshoz való hozzáférés; nemzeti büntetékiszabási politikák; hatékony, elszámoltatható, pártatlan és befogadó karakterű rendészeti és büntető igazságszolgáltatási intézmények; hatékony korrupcióellenes erőfeszítések; szociális, oktatási és egyéb intézkedések (Nyilatkozat 48-59. pontok).

Az egyes tárgykörökre vonatkozó iránymutatások, megállapítások

Az igazságszolgáltatáshoz, jogalkalmazáshoz való egyenlő hozzáféréssel összefüggésben a dokumentum hangsúlyozza, hogy ennek ki kell terjedni a társadalom kiszolgáltató tagjaira is (Nyilatkozat 48. pont). A jogi segítségnyújtással kapcsolatos iránymutatás fontosnak tartja olyan intézkedések meghozatalát, amelyek biztosítják, hogy azok, akik nem rendelkeznek elegendő eszközökkel, időben hozzájussanak hatékony és megfizethető jogsegélyhez, továbbá abban az esetben is, ha ezt az igazságszolgáltatás érdeke megkívánja. Lényeges továbbá a jogi segítségnyújtás különböző eszközei elérhetőségének tudatosítása, ideértve az ENSZ Közgyűlése által elfogadott, *The United Nations Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems*²⁶ című dokumentum releváns intézkedései gyakorlati alkalmazásának előmozdítását (Nyilatkozat 49. pont).

A „Nemzeti büntetékiszabási politikák” című pont szerint a bűnelkövetőkkel való bánásmód területén olyan büntetékiszabási politikákra, irányelvekre, illetve gyakorlatokra van szükség, amelyek szerint a büntetések szigora a bűncselekmények súlyával arányos (Nyilatkozat 50. pont).

A rendészeti és büntető igazságszolgáltatási intézményekre vonatkozóan az anyag hangsúlyozza integritásuk, pártatlanságuk, valamint a bíróságok függetlenségének biztosítását, továbbá a tisztességes, hatékony, elszámoltatható, átlátható és megfelelő igazságszolgáltatás, illetve igazságszolgáltatási rendszer garantálását (Nyilatkozat 51. pont). Ehhez a tárgykörhöz kapcsolódóan szerepel a kínzással szembeni hatékony fellépés megteremtésének és a kegyetlen,

---

26 Az ENSZ alapelvei és irányelvei a jogi segítségnyújtáshoz való hozzáféréstről a büntető igazságszolgáltatási rendszerekben.

embertelen, megalázó bánásmód és büntetés megelőzésének követelménye (Nyilatkozat 51-52. pontok).

Az ENSZ dokumentum hat pontban foglalkozik a szükséges korrupcióellenes erőfeszítésekkel (Nyilatkozat 53-58. pontok). Összefoglalóan ezek az alábbiak:

Az erőfeszítések között első helyen áll a nemzetközi antikorrupciós struktúra létező eszközeinek hatékony felhasználása, különösen az ENSZ 2003. évi Korrupció Elleni Egyezményének és az ENSZ 2000. évi Nemzetközi Szervezett Bűnözés Elleni Egyezményének alkalmazása. Az adatgyűjtés és értékelés erősítése a korrupció elemzése, továbbá a hatóságok integritásának, átláthatóságának és számonkérhetőségének biztosítása, a korrupció megelőzése, felderítése, kivizsgálása és bírósági elbírálása céljából, holisztikus módon, a büntetlenség elkerülése érdekében. Megfelelő intézkedések alkalmazása a szervezett bűnözés és a korrupció között létező kapcsolatok hatékony megszakítására, ideértve a vesztegetés és a bűncselekményből származó jövedelmek tisztára mosásának megelőzését, az ezekkel szembeni harcot és stratégiák kifejlesztését az illegális pénzmozgások megelőzésére és a tiltott pénzmozgásokkal szembeni küzdelemre. A Nyilatkozat szorgalmazza a korrupciós cselekményeket jóhiszeműen és ésszerű indokok alapján az illetékes hatóságoknak bejelentő személyek védelmét az indokolatlan eljárásokkal szemben, és ezáltal előmozdítani a korrupciós cselekmények bejelentését. A közvélemény tudatosságának növelése a korrupciós esetek bejelentésének módjairól, a bejelentők felelősségére és jogaira vonatkozó információk terjesztése, ideértve a tájékoztatást a védelmükre rendelkezésre álló intézkedésekről. A korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem keretében védelmet nyújtani a hivatásuk, tényfeltáró munkájuk miatt speciális kockázatoknak, megfélemlítésnek, zaklatásnak, erőszaknak kitett újságíróknak, médiamunkásoknak, biztosítani a velük szembeni fenyegetések, erőszakos cselekmények megbüntetését, összhangban a nemzeti joggal és az alkalmazandó nemzetközi joggal.

A jogállamiság előmozdítását szolgálja a Nyilatkozatnak a szociális, oktatási és egyéb intézkedésekkel kapcsolatos megállapítása. A megállapítás szerint gondoskodni szükséges a minőségi oktatáshoz való hozzáférésről, indokolt előmozdítani a joggal és politikákkal kapcsolatos tevékenységek tudatosítását, beleértve a közjogi vonatkozású oktatást mindenki számára, azért, hogy a nyilvánosságot ellássák azokkal az értékekkel, készségekkel és ismeretekkel, amelyek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a lakosság körében előmozdítsák a törvényesség kultúráját, tudatában a kulturális sokszínűségnek, a jogállamiság tiszteletben tartása alapján (Nyilatkozat 59. pont).

A „Nemzetközi együttműködés és technikai segítségnyújtás előmozdítása a bűnözés minden formájának megelőzésére és kezelésére” terület négy témakört

ölel fel. Ezek a következők: nemzetközi együttműködés, többek között kapacitásépítésen és technikai segítségnyújtáson keresztül; nemzetközi együttműködés annak érdekében, hogy a bűnözőket megfosszák a bűncselekményből származó jövedelmüktől; a terrorizmus minden formája és megnyilvánulása; a bűnözés új, felszínre törő és kifejlődő formái.

A négy terület cselekvési irányai

A kapacitásépítésen és technikai segítségnyújtáson keresztüli nemzetközi együttműködésre vonatkozóan a dokumentum szorgalmazza, hogy az egyezmények részes államai vegyenek részt és járuljanak hozzá a közelmúltban elindított, az ENSZ Transznacionális Szervezett Bűnözés elleni Egyezménye és jegyzőkönyvei, valamint az ENSZ Korrupció Elleni Egyezménye végrehajtásának felülvizsgálatára szolgáló mechanizmusokban (Nyilatkozat 60. pont).

Egy további cselekvési irány a központi hatóságok és nemzetközi együttműködés előmozdításért felelős más kompetens intézmények hatékonyságának és eredményességének növelése, kapacitásbővítés és a technikai segítségnyújtási programok bővítése, valamint az ezeket szolgáló eszközök²⁷ modernizálása és elterjesztése, az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatalának együttműködésével és koordinációjával (Nyilatkozat 62. pont).

Rámutat azonban az anyag arra is, hogy a bűnmegelőzést és a bűnözés elleni küzdelmet szolgáló hatékony nemzetközi együttműködésben nincs helye az ENSZ Alapokmányával és a nemzetközi jogi kötelezettségekkel összeegyeztethetetlen intézkedéseknek (Nyilatkozat 67. pont).

A bűnözők bűncselekményből származó jövedelmétől való megfosztását szolgáló nemzetközi együttműködés területén a Nyilatkozat kiemelten foglalkozik a korrupciós cselekményekkel. Az ezekkel kapcsolatos cselekvési irányok között szerepel az alternatív jogi mechanizmusok alkalmazása és bírósági tárgyalás nélküli megoldások, ideértve a vagyonelkobzást és a jövedelem visszaszolgáltatását célzó egyezséget, az érintett államok segítségével, a nemzetközi együttműködés, az információ- és bizonyítékmegosztás, továbbá a bűncselekményből származó jövedelmek visszaszerzésnek fokozása érdekében, összhangban az ENSZ Korrupció Elleni Egyezményével és a hazai joggal. (Nyilatkozat 69. pont). Fontosnak tartja a dokumentum a bűnmegelőzés és a büntető igazságszolgáltatás lényeges elemeként a korrupciós ügyekben a vagyon visszaszerzést

---

27 A Nyilatkozat a következőket nevesíti: Sharing Electronic Resources and Laws on Crime (A bűnözéssel kapcsolatos törvények és elektronikus források megosztása) (tudásportál; [URL2](#)); Mutual Legal Assistance Report Writer Tool (Kölcsönös jogsegély kérelem útmutató) (MLA Tool, [URL3](#)); Directory of Competent National Authorities (A kompetens nemzeti hatóságok címjegyzéke) (CNAs; [URL4](#)).

és az erre vonatkozó politikai akarat megerősítését, egyúttal a törvénynek megfelelő eljárás biztosítását (Nyilatkozat 70. pont).

A terrorizmus minden formája és megnyilvánulása elleni fellépés területén az ENSZ dokumentum első helyen a nemzetközi, regionális és szubregionális együttműködés erősítését hangsúlyozza a megelőzés és valamennyi terrorista cselekménnyel, módszerrel, gyakorlattal, megjelenési formájával szembeni harc érdekében, kiemelve az ENSZ Globális Terrorizmusellenes Stratégia²⁸ teljes körű alkalmazását (Nyilatkozat 73. pont). A további teendők között szerepel többek között a kritikus infrastruktúra biztonságának és ellenálló képességének javítása, a különösen sérülékeny „puha célpontok” védelme, a rendészeti szervek, a magánszektor és a nyilvánosság közötti információmegosztás révén; terrortámadás elkövetésére való felbujtás és az ilyen terrorista propaganda terjesztésének megelőzése és leküzdése; veszélyre figyelmeztetés a terrorizmus bármely formájának dicsőítése esetén. (Nyilatkozat 77-78. pontok).

A bűnözés új, felszínre törő és kifejlődő formáinak témakörben a dokumentum a következő bűncselekményekkel összefüggésben hangsúlyozza az elsősorban a vonatkozó ENSZ egyezmények alkalmazásán alapuló, a Bizottság keretében és az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala technikai segítségével megvalósuló nemzetközi együttműködés jelentőségét:

- emberkereskedelem;
- migrációval összefüggő embercsempészet, migránsok elleni bűncselekmények;
- illegális fegyverkereskedelem, fegyverek, fegyver alkatrészek, lőszeres illegális előállítás;
- a gyermekekkel szembeni bűncselekmények, így különösen kizsákmányolásuk, a gyermekkereskedelem, a gyermekekkel szembeni erőszakos cselekmények és sanyargatásuk, ideértve az online és offline szexuális kizsákmányolást és a szexuális visszaéléseket;
- a környezetet érintő bűncselekmények, mint például a vadon élő állatok, védett állatok és növények, fa és fatermékek, veszélyes hulladékok és egyéb hulladékok, nemesfémek, kövek és egyéb ásványok tiltott kereskedelme, valamint – többek között – az orvvadászat, orvhalászat;
- kulturális javak tiltott kereskedelme és a kulturális javakat célzó egyéb bűncselekmények, valamint az ezekből a forrásokból finanszírozott szervezett bűnözés és terrorista cselekmények;
- kiberbűnözés (Nyilatkozat 80-84., 85-87. pontok, 89. pont és 93-95. pontok).

---

28 United Nations Global Counter-Terrorism Strategy. A stratégiát az ENSZ Közgyűlése 2006. szeptember 8-án fogadta el az A/RES/60/288. számú határozatával.

Az itt bemutatott témakörnek további cselekvési irányai az alábbiak:

- a világ kábítószer-problémája, amely összehangolt és fenntartható programot kíván nemzeti, regionális és nemzetközi szinten, ideértve a létező kábítószer-politikai kötelezettségvállalások alkalmazásának felgyorsítását, átfogó és kiegyensúlyozott megközelítés révén, amely a közös és megosztott felelősség elvén alapul;
- adatgyűjtés és kutatás a hamisított gyógyászati termékek gyártásáról, előállításáról és kereskedelméről;
- a kereskedelmi árucikkek csempészetének jobb megértése és lehetséges kapcsolódásuk a korrupcióhoz és más bűncselekményekhez;
- a gyűlölet-bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása és üldözése, továbbá az áldozatokkal és az áldozati közösségekkel való hatékony kapcsolatteremtés;
- bűncselekmények egyéb új, felszínre törő és kifejlődő formáinak fenygetésével szembeni intézkedések erősítése, valamint ezeknek a bűncselekményeknek a szervezett bűnözői csoportokkal való lehetséges kapcsolata (Nyilatkozat 85., 88., 90-92. pontok).

Az ENSZ dokumentum azzal végződik, hogy a Nyilatkozat és a kötelezettségvállalások megfelelő nyomon követésének biztosítása érdekében felhívja a Bizottságot a megfelelő politikai és operatív intézkedések elfogadására, a dokumentum végrehajtása során elért előrehaladásról szóló információk innovatív módjainak meghatározására, továbbá felkéri a testületet, hogy lépjen kapcsolatba más érdekelt felekkel, közöttük az ENSZ „Crime Programme” intézeteinek hálózatával²⁹, a globális partnerség megerősítéséért a bűnmegelőzés, a büntető igazságszolgáltatás és a jogállamiság területén való előrehaladásban, az Agenda 2030 megvalósítása irányába (Nyilatkozat 96. pont).

A Nyilatkozat ismertetett tartalma jelzi, hogy az ENSZ és vonatkozó intézményei a bűnözést komplex jelenségnek és nem csupán közbiztonságot fenyegető veszélynek tekintik. Ezt a megközelítést megelőlegezi, illetve abból fakad, hogy a dokumentum teljes címében utal az ENSZ már említett Fenntartható Fejlődés Programja, az Agenda 2030-ra. Az Agenda 2030 céljai közül ugyanis a 16. célnak része a bűnmegelőzés és a büntető igazságszolgáltatás (Joutsen, 2017). Ez a cél a következő: *„Békés és befogadó társadalmak támogatása a fenntartható fejlődés érdekében, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára és a hatékony, elszámoltatható és mindenki számára nyitott intézmények kiépítése minden szinten.”*³⁰

---

29 *Institutes of the Crime Prevention and Criminal Justice Programme Network (PNI)*. A hálózathoz jelenleg 18 regionális, illetve interregionális intézet tartozik.

30 Fenntartható Fejlődési Célok. 2020. április 30.

A Nyilatkozat komplex, többdimenziós megközelítést bizonyítja, hogy a kriminalitáson belül egyaránt foglalkozik a csekélyebb súlyú és a jelentős súlyú bűncselekményekkel, a bűnözés hagyományos és új megjelenési formáival, felhívja a figyelmet a társadalom bűnözés szempontjából különösen sebezhető rétegeire, a korrupciós cselekményekre, a bűnözés kockázati tényezői mellett a kriminalitás mélyebben fekvő társadalmi okainak tanulmányozására és az utóbbiak figyelembevételére a bűnmegelőzésben. A dokumentum jelentős teret szentel az áldozati igényeknek és a gyermeki jogoknak, a fiatal korosztályoknak a kriminalitás világától való távoltartással összefüggésben. A bűnözésre való reagálásban pedig egyaránt fontosnak tartja a jogállami követelmények szerint működő büntető igazságszolgáltatást és a helyi sajátosságokhoz igazított bizonyítékalapú bűnmegelőzési stratégiákat, továbbá a nemzetközi együttműködést úgy a büntető igazságszolgáltatás, mint a prevenció területén.

Következtetések

A Nyilatkozat nem kötelező ENSZ dokumentum. Ennek ellenére indokolt lenne a Nyilatkozat figyelembevétele a hazai kriminálpolitikai döntéseknél.

Itt most csupán egyetlen cselekvési irányát hangsúlyozom a Nyilatkozatnak, mégpedig a bizonyítékalapú bűnmegelőzést (Nyilatkozat 22-23. pontok). Ez még nem része kriminálpolitikánknak.

Indokolja a dokumentum szem előtt tartását a vonatkozó szakpolitikai programok kidolgozásánál, döntések előkészítésénél a tartalmán túl az is, hogy Magyarország tagja az ENSZ-nek, és azok között az országok között volt, amelyek képviselték magukat a Kongresszuson és elfogadták a Nyilatkozatot.³¹

Tagságunk az Európai Unióban ugyancsak a Nyilatkozat figyelembevétele mellett szól. Az Európai Unió Tanácsa ugyanis 2021. március 5-i határozatával a dokumentumot a Tizennegyedik Kongresszust megelőzően jóváhagyta, a határozat 2. cikke pedig rögzítette, hogy ezt az álláspontot „*az Unió azon tagállamai képviselik együttesen eljárva, amelyek részt vesznek a kongresszuson.*”³²

---

31 Magyarország Kormányát Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter képviselte, aki 2021. március 8-án mondta el beszédét a Kongresszuson.

32 A Tanács (EU) 2021/430 határozata (2021. március 5.) a bűnmegelőzéssel és a büntető igazságszolgáltatással foglalkozó, Kiotóban (Japán) 2021. március 7-12-én megrendezésre kerülő 14. ENSZ-kongresszuson „*A bűnmegelőzés, a büntető igazságszolgáltatás, valamint a jogállamiság előmozdítása: útban a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend végrehajtása felé*” című kiotói nyilatkozattal kapcsolatban az Európai Unió nevében képviselt álláspontról. Az Európai Unió Hivatalos Lapja L/86/2 2021.3.12.

Az előző tényezők ellenére sem a 2021. évi kiotói kongresszus, sem a Nyilatkozat nem része a hazai tudományos-szakmai diskurzusnak. Bízom benne, hogy a cikk hozzájárul ahhoz, hogy ez a helyzet változzon, és a bűnözéssel, büntető igazságszolgáltatással, bűnmegelőzéssel kapcsolatos jövőbeni kriminálpolitikai döntések egyik orientációs pontja lesz a Kiotói Nyilatkozat. Így például a 2023-ban lezáruló Nemzeti Bűnmegelőzés Stratégiát³³ követő bűnmegelőzési stratégia kidolgozásának.

Felhasznált irodalom

- Bárd P. (2019). A kriminálpolitika nemzetközi keretei. In Borbíró A., Gönczöl K., Kerecsi K. & Lévay M. (Szerk.), *Kriminológia* (pp. 769–793). Wolters Kluwer.
- Boda J. (2019). Az ENSZ szerepe a bűnmegelőzésben. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, XXI.* (pp. 69–75). Magyar Hadtudományi Társaság.
- Borbíró A. (2019). Bűnmegelőzés. In Borbíró A., Gönczöl K., Kerecsi K. & Lévay M. (Szerk.) *Kriminológia.* (pp. 819–847.). Wolters Kluwer. <https://doi.org/10.55413/9789632959313>
- Joutsen, M. (2017). *Four Transitions in the United Nations Crime Programme.* 24 May 2017 Commission on Crime Prevention and Criminal Justice Twenty-sixth session, Vienna, 22-26 May 2017, Agenda item 5(e).
- Joutsen, M. (2021). *The Evolution of The United Nations Congresses on Crime Prevention and Criminal Justice.* Thailand Institute of Justice.
- Lévay M. (2021). Az ENSZ bűnözéssel szembeni tevékenységéről és az Európai Bűnmegelőzési Intézet (HEUNI) munkájáról. In Barabás A. T. & Christián L. (Szerk.), *Ünnepi tanulmányok a 75 éves Németh Zsolt tiszteletére. Navigare necesse est.* (pp. 319–331.). Ludovika Egyetemi Kiadó.
- Polt P. (1986). ENSZ Kongresszusok a bűnözés megelőzéséről. In Szük L. (Szerk.), *Az Egyesült Nemzetek hetedik Bűnmegelőzési Kongresszusa: Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders.* (pp. 486–517.). Igazságügyi Minisztérium.

A cikkben található online hivatkozások

URL1: *Dag Hammarskjöld Library.* <https://research.un.org/en>

URL2: *Fisheries crime deprives coastal states of foreign income.* <https://www.pescadulus.org/>

URL3: *United Nations.* <https://www.unodc.org/>

URL4: *SHERLOC.* <https://sherloc.unodc.org/cld/en/st/cna/CNA.html>

---

33 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023).

Alkalmazott jogszabályok

24/2017. (IX.11.) MvM rendelet a bűncselekmények nemzetközi statisztikai célú osztályozási rendszeréről

1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023)

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Lévay M. (2022). Az Egyesült Nemzetek Szervezete Tizennegyedik Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgálatási Kongresszusa; a Kiotói Nyilatkozat. *Belügyi Szemle*, 70(7), 1349–1367. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.7.1>